

Partistyrerelsens förslag till stadgeändringar

**TILLSAMMANS
FÖR JÄMLIKHET**

Vänsterpartiets 43:e kongress

Reviderat förslag till stadgeändringar

På grund av läget till följd av coronapandemin beslutade partistyrelsen att kongressen 2020 skulle skjutas från maj till månadsskiftet oktober-november. Efter sommaren kunde partistyrelsen konstatera att inte heller då skulle en traditionell kongress kunna genomföras och beslutade därför att kongressen skulle genomföras huvudsakligen digitalt och med en be-gränsad dagordning. Partistyrelsen beslutade bland annat att föreslå kongressen att endast de av partistyrelsens stadgeändringsförslag som berör paragrafer där det inte finns några motionsyrkanden skulle behandlas och att övriga partistyreseförslag och samtliga motioner (utom de som behandlar kongressens val) därmed skulle anses fallna.

§ 20. Slutna val – förtydligande

Enligt § 20 ska personval genomföras med ”slutna sedlar”, om någon med förslagsrätt så begär. Enligt praxis räknas även val med hjälp av elektronisk röstningsanläggning som slutet och formuleringen bör därför förtydligas

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
§ 20. Personval genomförs <i>med slutna sedlar</i> , om någon med förslagsrätt så begär.	§ 20. Personval genomförs <i>slutet</i> om någon med förslagsrätt så begär.

§ 25. Partiförening på högskola och universitet

Vänsterns Studentförbund är under avveckling, men självfallet ska vi fortsätta att organisera på högskolor och universitet. Inget i de nuvarande stadgarna hindrar att partiföreningar byggs upp på lärosäten (de kan betraktas som arbetsplatser), men det kan ändå vara bra att markera i stadgarna att sådana partiföreningar kan bildas.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
§ 25. Partiföreningen är partiets grundorganisation. Partiföreningen består av medlemmar inom kommun, kommun-del <i>eller</i> på arbetsplats. Partiförening kan även organisera medlemmar inom gemensam bransch eller yrke eller med gemensam arbetsgivare. Ingen medlem kan tillhöra fler än en geografiskt baserad partiförening.	§ 25. Partiföreningen är partiets grundorganisation. Partiföreningen består av medlemmar inom kommun, kommun-del, på arbetsplats <i>eller lärosäte</i> . Partiförening kan även organisera medlemmar inom gemensam bransch eller yrke eller med gemensam arbetsgivare. Ingen medlem kan tillhöra fler än en geografiskt baserad partiförening.

§ 26. Överklagande av DS beslut om ny partiförening

§ 27. Arbetsgrupp på ort som saknar partiförening

I det strategidokument som föreläggs kongressen föreslås två stadgeändringar (se detta dokument för motivering).

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
§ 26. Ny partiförening godkänns av distriktsstyrelsen. Partiförenings gränser och namn, liksom delning eller sammanslagning av partiföreningar, beslutas av distriktsstyrelsen efter diskussion med berörda partiföreningar.	§ 26. Ny partiförening godkänns av distriktsstyrelsen. Partiförenings gränser och namn, liksom delning eller sammanslagning av partiföreningar, beslutas av distriktsstyrelsen efter diskussion med berörda partiföreningar. <i>Beslut att ej godkänna ny partiförening kan överklagas till partistylelsen.</i>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
§ 27. Medlemmar på ort där partiförening saknas ansluts till den partiförening som distriktsstyrelsen beslutar.	§ 27. Medlemmar på ort där partiförening saknas ansluts till den partiförening som distriktsstyrelsen beslutar. <i>Dessa medlemmar kan bedriva verksamhet i Vänsterpartiets namn som en lokal arbetsgrupp.</i>

§ 77, § 109, § 117. Kallelse till PS- och DS-möten

I § 109 regleras vilka som utöver ledamöterna ska kallas till partistylelsens möten. Bestämmelsen har hittills tolkats av partikansliet så att när det gäller programkommission, valberedning, revisorer samt centralt anställda funktionärer är representanter för dessa kategorier som kallas, t.ex. valberedningens sammankallande. Den språkliga utformningen av bestämmelsen möjliggör dock även en annan tolkning: att samtliga personer i dessa organ skall kallas. I en äldre version av denna paragraf (§5 mom. 3; före 2002) är det entydigt att det är representanter som deltar i PS-mötena och det har inte gått att klargöra om stadgerevisionen 2002 avsåg att innebära en förändring i detta avseende.

Partistylelsen anser att det är rimligt att begränsa den krets som alltid ska kallas till partistylelsens möten, t.ex. genom att endast representanter för anställd personal kallas och inte samtliga anställda. Två instanser har dock en särställning genom sina uppdrag, revisorer och valberedning. Samtliga revisorer och valberedningsledamöter bör ha möjlighet att följa partistylelsens arbete (även om det i praktiken oftast bara är en representant för instansen som närvarar på mötena). Givetvis finns inget som hindrar partistylelsen från att vidga kretsen av inbjudna utöver stadgarnas miniminivå.

En besläktad fråga rör partistyrelsens möjlighet att genomföra hela eller delar av ett möte med enbart partistyrelseledamöter och -suppleanter eller med en mer begränsad krets av utomstående, t.ex. vid telefonmöten eller då personalärenden behandlas. Att en sådan möjlighet finns torde följa av vanlig föreningspraxis, men det kan ändå vara lämpligt att tillföra en uttrycklig bestämmelse om saken och att då också tydliggöra att möten bakom ”lyckta dörrar” kräver sakliga skäl. Förtydligandet har av praktiska skäl konstruerats som en bestämmelse om VU:s möjlighet att bara kalla ledamöter och suppleanter. Motsvarande stadgeändring föreslås även vad gäller kallelser till distriktsstyrelsens möten.

I paragrafen stryks ”Vänsterns Studentförbund” då denna organisation är under avveckling. Vidare tydliggörs att även partistyrelsens suppleanter ska kallas till mötena.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>§ 109. Till partistyrelsens sammanträden kallas, utöver partistyrelsens ledamöter, riksdagsgruppens gruppleddare, representanter för Europaparlamentsgruppen, programkommission, valberedning, <i>revisorer, kanslichef och centralt anställda funktionärer samt</i> representanter för Ung Vänster och Vänsterns Studentförbund, vilka alla har yttranderätt. Därutöver beslutar partistyrelsen om närvaro-, yttrande- och förslagsrätt.</p>	<p>§ 109. Till partistyrelsens sammanträden kallas, utöver ordinarie ledamöter och suppleanter, representant för Europaparlamentsgruppen, riksdagsgruppens gruppleddare, <i>kanslichef, representant för programkommissionen, valberedningens ledamöter, revisorerna, representant för den centralt anställda personalen samt representant för Ung Vänster</i>, vilka alla har yttranderätt. Därutöver beslutar partistyrelsen om närvaro-, yttrande- och förslagsrätt.</p>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>§ 77. Till distriktsstyrelsens sammanträden kallas, utöver ordinarie ledamöter och suppleanter, <i>revisorer, valberedning, distriktets riksdagsledamöter, partistyrelseledamöter från distriktet, representanter för landstingsfullmäktigegruppen samt representanter för Ung Vänster och Vänsterns Studentförbund</i>, vilka alla har yttranderätt. Därutöver beslutar distriktsstyrelsen om närvaro-, yttrande- och förslagsrätt.</p>	<p>§ 77. Till distriktsstyrelsens sammanträden kallas, utöver <i>ordinarie ledamöter och suppleanter</i>, riksdagsledamöter och partistyrelseledamöter från distriktet, <i>representant för regionfullmäktigegruppen, valberedningens ledamöter, revisorerna samt representant för Ung Vänster</i>, vilka alla har yttranderätt. Därutöver beslutar distriktsstyrelsen om närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. <i>Om det finns särskilda skäl för det kan kallelsen begränsas till endast ledamöter och suppleanter.</i></p>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>§ 117. Verkställande utskottets uppgift är att mellan partistyresemötena besluta i löpande ärenden, verkställa partistyrelsens beslut, kalla till och förbereda partistyresemötena samt att på uppdrag av partistyrelsen ansvara för partiets ekonomiska förvaltning.</p>	<p>§ 117. Verkställande utskottets uppgift är att mellan partistyresemötena besluta i löpande ärenden, verkställa partistyrelsens beslut, kalla till och förbereda partistyresemötena samt att på uppdrag av partistyrelsen ansvara för partiets ekonomiska förvaltning. <i>Verkställande utskottet kan, om det finns särskilda skäl för det, besluta att endast partistyreseledamöter och suppleanter kallas till ett visst möte eller till behandlingen av ett visst ärende.</i></p>

136b (ny). Extra valkonferens

Inför valet 2018 framkom i ett distrikt starka önskemål om att ändra den redan antagna riksdagslistan. Det fanns inte tid att inkalla ytterligare en valkonferens – kallelse ska skickas ut enligt samma regler som gäller för distriktsårskonferens, dvs. senast tre månader före dess genomförande (§ 53, § 136) – varför distriktsstyrelsen beslutade att inkalla en extra valkonferens i enlighet med reglerna för extra distriktsårskonferens: senast en månad före dess genomförande. ”Extra valkonferens” finns dock inte reglerad i stadgarna, varför distriktsstyrelsen begärde en stadgetolkning av partistyrelsen (§ 158). Partistyrelsen beslutade att godkänna följande stadgetolkning:

”Att en viss typ av instans, i detta fall en extra valkonferens, inte är reglerad eller omnämnd i stadgarna betyder inte med nödvändighet att en sådan är otillåten. Det förutsätter dock att den inte står i strid med stadgarna eller grundläggande demokratiska principer eller används för att begränsa medlemmarnas demokratiska rättigheter. Stadgarna förhindrar inte att en ny ordinarie valkonferens inkallas. Det ska då göras enligt stadgarnas regler om kallelsetid m.m. I det fall där en justering av valsedelns behövs och beslutet inte omfattar hela valsedeln är det emellertid uppenbart att det är ett särskilt beslut och inte en ny ordinarie valkonferens. OSG tolkar stadgarna så att utelämnandet av möjligheten till en extra valkonferens inte omöjliggör att en sådan genomförs, om det är nödvändigt för att säkra att hela listan har medlemsmajoritetens stöd. En sådan extra valkonferens bör, eftersom särskild reglering saknas, inkallas i enlighet med reglerna för extra årskonferens, § 55, dvs. med en månads varsel efter beslut av DS eller begäran av partiföreningar med minst en tredjedel av distriktets medlemmar. Den får bara behandla de frågor som upptagits i kallelsen.”

Med ledning av denna stadgetolkning beslutade den inkallade extra valkonferensen att anse sig behörigen utlyst och en ändring av riksdagslistan beslutades.

Även om den i detta fall genomförda extra valkonferensen genom partistyrelsens beslut får anses stadgeenlig, är det bättre om möjligheten till en extra valkonferens uttryckligen reglerades i stadgarna. Bestämmelsen bör utformas på samma sätt som den nuvarande

regleringen av extra distriktsårskonferens (§ 55).

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
---	<i>§ 136b. Extra valkonferens genomförs då distriktsstyrelsen finner det nödvändigt eller då partiföreningar med minst en tredjedel av distriktets medlemsantal efter beslut av medlemsmöte så begär. Kallelse till extra valkonferens utsänds senast en månad före dess genomförande. Extra valkonferens kan endast behandla de frågor som upptagits i kallelsen.</i>

§136c, 139b (nya). Fastställande av listor i extra val eller omval

Stadgarna reglerar inte hur listor ska fastställas i händelse av extra val eller omval¹. Inför det aviserade extra valet 2015 beslutade partistyrelsen att ”uppmana distrikten att besluta att de listor som fastställdes inför det ordinarie riksdagsvalet ska gälla i extra valet (med undantag för personer som avlidit eller inte längre är valbara; dessa stryks). Inga andra ändringar görs.” I den tidsplan som valmyndigheten gjorde upp i händelse av extra val våren 2019 hade partierna knappt två veckor på sig att beställa valsedlar efter ett beslut om extra val. Det hade inte funnits tillräcklig tid för nytt nomineringsförfarande och beslut på valkonferens. Enklast är att i stadgarna bestämma att PS beslutar hur distrikten ska göra. Motsvarande bestämmelse bör finnas för extra val och omval till regionfullmäktige. För partiföreningen/kommunalval behövs ingen särbestämmelse eftersom ett medlemsmöte kan genomföras med kort varsel.

¹Vid omval (när ett ordinarie val ogiltigförklarats helt eller delvis) är utgångspunkten att de anmälda kandidaterna kvarstår, men ändringar kan göras av partierna.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
---	<i>§ 136c. Vid extra val eller omval till riksdagen bestämmer partistyrelsen formerna för fastställande av listor.</i>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
---	<i>§ 139b. Vid extra val eller omval till regionfullmäktige bestämmer distriktsstyrelsen formerna för fastställande av listor.</i>

§143. Utesluten medlems kandidatur i allmänna val

Av §143 framgår att även icke partimedlemmar kan sättas upp som kandidater för Vänsterpartiet. Det är en bestämmelse som har en lång historia i partiet och även om den bara vid ett tillfälle lett till att en icke partimedlem valts in i riksdagen för partiet (Sven Hector, Värmland, ledamot av andra kammaren 1965–68), så har partiet vid flera tillfällen velat markera en breddad representation genom att sätta upp icke-medlemmar på listorna. Det finns ingen anledning att avskaffa denna möjlighet. Dock innebär bestämmelsens utformning en oklarhet i det fall en kandidat, som satts upp på en lista, därefter utesluts ur partiet. En sådan f.d. medlem bör rimligen inte kunna kandidera för partiet och bör kunna strykas från listan utan några ytterligare formella beslut. Samtidigt kan det tänkas fall där en tidigare utesluten medlem ändå bör kunna kandidera, t.ex. om uteslutningen skedde för lång tid sedan och av skäl som inte längre är relevanta. Det bör i sådana fall krävas ett beslut av partistyrelsen (i analogi med bestämmelsen i § 8 angående återinträde i partiet av tidigare utesluten medlem). Partistyrelsen behöver enligt den föreslagna bestämmelsen inte fatta något uttryckligt beslut om att inte låta en tidigare utesluten kandidera för partiet. Utan ett partistyrelsebeslut kan en utesluten medlem inte kandidera för partiet.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
§ 143. Även icke partimedlemmar kan sättas upp som kandidater för Vänsterpartiet.	§ 143. Även icke partimedlemmar kan sättas upp som kandidater för Vänsterpartiet. <i>Partimedlem som uteslutits och som inte åter vunnit inträde i partiet i enlighet med § 8 kan dock endast kandidera för Vänsterpartiet efter beslut av partistyrelsen.</i>

§147b. Uteslutning ur parlamentarisk grupp.

Det har förekommit att parlamentariska företrädare för Vänsterpartiet inte vill eller kan företräda partiet, men ändå kvarstått som medlemmar och behållit sina uppdrag. Det har också förekommit att en företrädare agerat på ett sådant sätt att partiets parlamentariska verksamhet och anseende allvarligt skadas, samtidigt som det saknats tillräcklig grund för uteslutning ur partiet. I sådana lägen bör det finnas en möjlighet att utesluta medlemmen ur den parlamentariska gruppen så att gruppens arbete skyddas och/eller att det står klart för allmänhet och andra partier att hen inte längre företräder Vänsterpartiet. Beslut om uteslutning ur parlamentarisk grupp bör liksom när det gäller uteslutning ur partiet, fattas av partistyrelsen för att inte riskera att uteslutningsbeslut används i interna konflikter på ett icke avsett sätt.

Det föreslagna rekvisitet för uteslutning ur parlamentarisk grupp skiljer sig från rekvisitet vid uteslutning ur partiet genom att det tar fasta på den parlamentariska verksamheten, inte partiverksamhet i allmänhet.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
---	<i>§ 147b. Med samma förfarande som anges i §§ 146–147 kan medlem av en parlamentarisk grupp som varaktigt eller i principiellt viktiga frågor agerar i strid med partiets program och ståndpunkter, eller på annat sätt allvarligt skadar partiets parlamentariska verksamhet, uteslutas ur gruppen. Utesluten gruppmedlem anses inte längre företräda Vänsterpartiet i sina parlamentariska uppdrag.</i>

Strykning av § 152b

§ 152b tillfördes stadgarna 2016 genom bifall till ett motionsyrkande. Partistyrelsen står givetvis helt bakom bestämmelsens innebörd, men anser att bestämmelser av denna typ inte passar i stadgarna. Det är dessutom ologiskt att bara lokaler där det saknas kollektivavtal som nämns. Partiet bör givetvis inte ha några ekonomiska relationer till något företag som saknar kollektivavtal. I arrangemangsmanualen (<https://www.vansterpartiet.se/resursbank/arrangemangsmanualen>) understryks vikten av att kolla upp att företag som vi anlitar har kollektivavtal. Det finns också andra skäl än avsaknad av kollektivavtal (t.ex. diskriminering, stöd till högerextremism, brottslig verksamhet etc.) för att avstå från sådana relationer.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<i>§ 152b Vänsterpartiet är en del av arbetarrörelsens politiska del och solidariserar sig med den fackliga rörelsen. Därför lägger vi som parti aldrig arrangemang eller kurser i lokaler som saknar kollektivavtal.</i>	[Utgår]

För att tydliggöra att föreslagen stadgeändring inte innebär någon ny hållning från partiets sida föreslås kongressen besluta:

Att Vänsterpartiet inte skall köpa tjänster eller på annat sätt anlita företag som vägrar att teckna kollektivavtal.

Ändring av "landsting" till "region"

Samtliga landsting kallar sig numera regioner i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar. Även i övriga lagar har begreppet landsting ersatts av region. I stadgarna förekommer begreppet landsting 13 gånger (§§ 51, 56, 58, 58b, 68, 77, 126, 127, 130, 131, 139 och 140). I några av paragraferna används både "landsting" och "region". I § 51 står att det i stadgarna som gäller landstingsfullmäktigegrupps ledamöter även gäller regionfullmäktigeledamöter.

Partistyrelsen föreslår att "landsting" ändras till "region" i samtliga paragrafer.